



21.3.2012

Viite: VM 125:02/2007 Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt

Peruspalvelut ja oikeusturva - vastuualue esittää lausuntonaan työryhmän mietinnöstä ” Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt” seuraavaa:

Työryhmä on valmistellut ehdotukset perusrekisterien tietojen käsittelyä koskeviksi yleisiksi käyttöehdoiksi, julkisen hallinnon avoimen datan lisenssimalliksi sekä tietoluovutuksista perittäviä maksuja koskeviksi periaatteiksi.

Käyttöehtojen tavoitteena on määritellä ja yhdenmukaistaa viranomaisten pitämistä perusrekistereistä luovutettavien tietojen käsittelyä ja perusrekisterien tietoihin myönnettävien käyttöoikeuksien sisältöä koskevat yleiset ja yhteiset periaatteet. Mietinnössä todetaan, että lainsäädännön vaihtelevuudesta johtuen suoraan kaikkiin perusrekistereihin soveltuvien käyttöehtojen laatiminen ei ole tarkoituksenmukaista. Viranomaiset voivat laatia omia tietovarantojaan koskevat käyttöehdot yleisten käyttöehtojen pohjalta lisäämällä niihin mahdolliset lainsäädännöstä johtuvat erityisvaatimukset.

Edellä mainittua menettelyä peruspalvelut ja oikeusturva – vastuualue pitää järkevänä ja kannatettavana menettelynä, mutta korostaa, että erityisvaatimukset ja esim. julkisuuslain edellyttämät salassapitoa koskevat määräykset tulee kyetä tehokkaasti ottaa huomioon.

Työryhmä ehdottaa kahta eri tilanteisiin sovellettavaa periaatetta tietoluovutuksista perittäviin maksuihin; periaate 1 edellyttää, että julkisen hallinnon viranomaisten välisestä tiedon sähköisestä vakiomuotoisesta luovutuksesta viranomaistarkoituksiin ei peritä maksuja. Tietojen luovutuksessa otetaan huomioon luovutus- ja muut rajoitukset. Tätä vastuualue pitää erittäin myönteisenä pyrkimyksenä.

2 periaatteen mukaan julkisen viranomaisen sähköisessä muodossa olevat tiedot ovat mahdollisimman laajasti kansalaisten, yritysten, tutkimuksen, koulutuksen ja koko yhteiskunnan saatavilla tietoja koskevat luovutus- ja muut rajoitukset huomioon ottaen. Tiedot luovutetaan ensisijaisesti maksutta tai irrotuskustannuksilla. Tietoluovutuksista veloitetaan enintään PSI -direktiivin mukaisesti.

Työryhmä toteaa, että edellä mainittuja periaatteita soveltamalla siirrytään käytäntöihin, joissa julkishallinnon viranomaisten tiedot olisivat pääsääntöisesti maksutta saatavilla.

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat - vastuualue pitää maksuttomuuteen pyrkimistä erittäin kannatettavana ajatuksena erityisesti sekä viranomaisten välisissä tiedonsiirroissa että kansalaisten oikeusturvan ja tiedontarpeen sekä tutkimuksen, tilastoinnin ja koulutuksen näkökulmasta.

Vastuualue toteaa lopuksi, että uudistus on kannatettava edellyttäen, että siitä koituva hyöty on aiheutuvia maksutulojen menetyksiä ja kustannuksia suurempi.

Johtaja

Esa Ellala

Ylitarkastaja

Maritta Castrén



Aluehallintovirasto

Toiminnan kehittämisyksikkö

Lausunto

23.3.2012

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
anne.kauhanen-simanainen@vm.fi

Lausuntopyyntö 29.2.2012

Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa julkaisusta Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt (valtiovarainministeriön julkaisu 2/2012), joka on julkishallinnon tietovarantojen saatavuuden ja käytönedistäminen –työryhmän loppuraportti.

AVlen tietohallintoyksikkö on laatinut asiasta 14.3.2012 lausunnon. AVlen toiminnan kehittämisyksiköllä yhtyy annettuun lausuntoon eikä sillä ole lisättävää siihen.

AVlen toiminnan kehittämisyksikkö

Virva Hakamäki
Kehittämispäällikkö

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 020 636 1040
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Birger Jaarlin katu 15
PL 150, 13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9
PL 110, 00521 Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Salpausselänkatu 22
PL 301, 45101 Kouvola



14.03.2012

Valtiovarainministeriö

Viite VM125:02/2007 Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt – loppuraportti

Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt

1. Näkemyksemme tietoluovutuksista perittäviä maksuja koskevista periaatteista, niiden toteuttamisesta ja vaikutuksista

Tietoluovutusten maksupolitiikan muutos on edesauttaa merkittävästi yhteentoimivien tietojärjestelmien rakentamista. Mikäli valtionhallinnossa tietojen hinnoittelussa päästään laajasti enintään irroituskustannustasoon ja tiedon jakelu perustuu standardoituun rajapintapalveluun voidaan tietojärjestelmien yhteentoimivuudessa edetä tietohallintolain edellyttämällä tavalla.

Maksujen perinnässä tulee pyrkiä ministeriötasolla tapahtuvaan tasoitusjärjestelmään, jotta valtion sisäinen laskutus minimoituisi.

2. Näkemyksemme julkisen hallinnon avoimen datan lisenssimallista ja sen soveltuvuudesta julkisen hallinnon sellaisiin tietoineistoihin, joiden luovuttamiselle ei ole mitään lainsäädäntöön perustuvia rajoituksia

Avoimen datan lisenssimalli vaikuttaa toimivalta, lisenssi selventää tiedon tuottajan ja käyttäjän välisen vastuunjaon.

3. Näkemyksemme perusrekisterien käyttöehdoista ja niiden soveltamisesta perusrekisterien ja julkisen hallinnon viranomaisten muiden tietovarantojen tietojen käsittelyyn ja luovuttamiseen.

Perusrekisterien käyttöehtojen periaatteet on hyvä vahvistaa JHS-suosituksina. Emme löytäneet työryhmän ehdotusta käyttöehdoiksi eli liitettä 7 lausuntoaineistosta.

LAPIN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 020 636 1010

fax 016 319 513

kirjaamo.lappi@avi.fi

www.avi.fi/lappi

Valtakatu 2

PL 8002, 96101 Rovaniemi

4. Näkemyksemme ehdotetuista toimenpiteistä ja tehtävistä (s. 47-50)

Ehdotetut toimenpiteet tulee sisällyttää osaksi kokonaisarkkitehtuurin kehitystyötä julkishallinnossa. Metatietojen ja tietohakemistopalvelujen rakentaminen tulee olla keino kohdealuearkkitehtuurien synnyttämiseen.

Valtionhallinnossa tietoluovutuksista saatavat hyödyt ovat lyhyellä tähtäimellä suurimmat kohdealueiden sisällä. Samalla mallilla voidaan toimia sitten myös muun hallinnon ja "ulkomaailman" kanssa kunhan tietojen luovutusprosessit on saatu sisäisesti käyttöön.

5. Muita havaintoja

Aluehallinnon toimikenttänä ovat kunnat, kuntayhtymät yms. toimijat. Tiedot esim. kuntien toiminnasta saadaan pääsääntöisesti Tilastokeskuksen tuottamina. Esitämme, että julkishallinnon tietoluovutusten laajentamisessa Tilastokeskuksen tietotuotanto nostetaan heti perusrekisterien jälkeen kehityskohteeksi.

Lapin aluehallintovirasto

AVI:n tietohallintoyksikkö


Leena Mäkinen-Jaakkola

Hankintapäällikkö

Tuomo Riekkö

Tietohallintopäällikkö

TIEDOKSI Aluehallintovirastot